

Interaktivitás és virtuális világok

A Fortune 500-as listáján szereplő cégeken jól lemérhető, milyen gyorsan válik a web alapvető információcsatornává. Egy 1996-os felmérés szerint a vizsgált cégek 57%-ának (284) volt web-oldala, ezek közül 28 támogatott különböző interaktív megoldásokat (adatbázisok lekérdezése, pénzügyi modellek, kommunikáció, szimulációk).

Hirdetések a weben

A könyvtárosoknak látszólag nincs sok közük a hirdetésekhez. Bár a web 90%-ának tartalma továbbra sem túl értékes, egyre több hasznos információhoz is hozzá lehet már jutni ebből az információforrásból. A kormányzati és egyéb nyilvános információ mellett ennek a fő oka a hirdetés. A hagyományos online rendszerekben meg kellett fizetni a kapcsolati időt, az előfizetési és találati díjat. Most új modell keletkezett a Weben: OPM (Other People's Money = más emberek pénze). Úgy tűnik, hogy iskolák és könyvtárak szívesen átküzdik magukat bizonyos mennyiségű hirdetésen egy web-oldalon, ha utána ingyen juthatnak értékes információhoz. Így az információs szakembereknek érdekük, hogy a hirdetések az eddiginél gyorsabban fejlődjenek a weben. Eddig ugyanis ez túlságosan koncentrált volt, 900 cég ajánlott fel hirdetési helyet, de az első 10 jutott a bevétel 64%-ához.

Intranetek

Az intraneteknek éppen olyan nagy hatásuk van a szervezetekre, mint a webnek. Jelenleg információterjesztésre használják őket: vállalati információ, telefonkönyv stb. A jövőben az alkalmazottak elektronikus formanyomtatványokat tölthetnek ki, kereshetnek a cég adatbázisaiban, virtuális konferenciákat tarthatnak, egyéb alkalmazásokon osztozhatnak.

Intranetek és CD-ROM hálózatok kombinációja

Nagyon hatékony az intranetek, a nagy CD-ROM könyvtárak és a CD-R-egységek összekapcsolása. A cégek olyan rendszereket fejlesztenek ki, amelyekben a CD-ROM hálózatok és az intranetek kiegészítik egymást. Sok CD-ROM referenszeszköz alkalmas a helyi terjesztésre, különösen azért, mert az Internet információi nem elég megbízhatóak. Arra van szükség, hogy sok adat legyen állandóan elérhető sok ember számára. Ezt az igényt figyelembe véve is sok alkalmazást fejlesztenek ki.

/JESSOP, D.: A survey of recent advances in optical and multimedia information technologies. = Computers in Libraries, 17. köt. 2. sz. 1997. p. 53–56. <http://www.infoday.com/cilmag/feb/survey.htm/>

(Murányi Péter)

Adatok a szlovákiai műszaki könyvtárakról és működésükről

Szlovákia Tudományos-Műszaki Információs Központja (korábban: Szlovák Műszaki Könyvtár) évről évre makacsul begyűjti az országban működő műszaki könyvtárak-információs központok/munkahelyek statisztikai adatait: 1996 végén az 1989. évi 336 könyvtárból mindössze 109 szolgáltatott jelentést. Az év folyamán 4 könyvtárat számoltak fel, ami a korábbi tömeges fogyatkozashoz képest „elenyésző” szám. Kb. 140 hajdani könyvtárról nem tudni: él-e, hal-e, minthogy nem is jelent, de megszűnéséről sem adtak hírt.

Ami biztos, az biztos: a jelentő 109 könyvtár ténylegesen funkcionál. E könyvtárak „hovatartozása” a következő: 73 működik a Gazdasági Minisztérium, 12 részvénytársaságok, 9 a Mezőgazdasági Minisztérium, 7 az Építésügyi Minisztérium, 3-3 a Közlekedési és Postaügyi Minisztérium, illetve a Környezetvédelmi Minisztérium, egy-egy a Földtani, Kartográfiai és Kataszteri Hivatal, illetve a Szabványügyi Hivatal égisze alatt.

Összes állományuk megközelíti a 2 és fél millió egységet, kurrens folyóirataik száma: 6847 (kö-

zülük 3290 a külföldi cím). Az állomány az év folyamán 31 és fél ezer egységgel növekedett, és 30 és fél ezerrel fogyott. Az állománygyarapításra fordított összeg meghaladta a 20 millió szlovák koronát. 46 könyvtárban van valamiféle számítógépesítés, 15 pedig fenntartó intézménye számítógépeit vesz igénybe.

A kölcsönzések száma valamivel meghaladta a 262 ezret, a használatra jogosultak száma megközelítette a 37 ezret. A műszaki könyvtárak összesen 212 könyvtárost foglalkoztattak (ennyi „jött ki” főfoglalkozásában véve a ténylegesen alkalmazott 243 fizikai személyből). 1996-ban először történt meg, hogy kisebbségbe kerültek a műszaki könyvtárakban a könyvtárosi szakképzettséggel nem rendelkezők („átszámítva” 100 főt sem tettek ki).

/SEGEŠOVÁ, L.: Prieskum stavu a činnosti technických knižníc a informačných stredísk v Slovenskej Republike za rok 1996. = Knižnice a Informácie, 29. köt. 12. sz. 1997. p. 486–491./

(Futala Tibor)